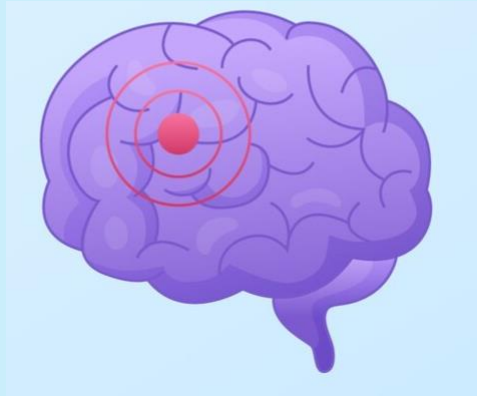

PARKINSON & DE MOND

21 januari 2025

Karina Pigeaud

Inleiding

Inleiding

- Minder bekende klachten bij Parkinson

Inleiding

- Speeksel
- Tandknarsen
- Kwijlen/slikken
- Gaatjes

Inhoud

Deel 1

- Algemene mondgezondheid bij Parkinson
- Parkinson en speeksel
- Parkinson, kauwen en slikken
- Parkinson en spreken
- Naar de tandarts gaan?
- Geen patiënt is hetzelfde...

Deel 2

- Parkinson en tandenknarsen
- Parkinson en kaakgewrichtsklachten
- Huidig onderzoek

Algemene mondgezondheid bij Parkinson

- Mondgezondheid bij Parkinson is slechter dan bij gezonde controles
- duur van de Parkinson ↑ mondgezondheid ↓↓
- ernst van de Parkinson ↑ mondgezondheid ↓↓
- medicatie ↑ mondgezondheid ↓↓

Algemene mondgezondheid bij Parkinson

- Schoonhouden van de mond
 - Tremoren, stijfheid
 - Lastiger poetsen, flossen, stokeren
- Risico ontstaan gaatjes
- Risico tandvleesontsteking
- Veranderingen speeksel

Algemene mondgezondheid bij Parkinson

- Geen verschil in tandenloosheid
- Geen verschil in het wel of niet hebben van een kunstgebit

Parkinson en speeksel

- Overzicht wetenschappelijk onderzoek naar Parkinson en speeksel
- Het gevoel van een droge mond?
- Te weinig speeksel?
- Kwijlen?
- Te veel speeksel?
- Veranderingen in speeksel

Parkinson en speeksel

- **Het gevoel van een droge mond?**

12 artikelen: gevoel van een droge mond

49%-77% van parkinsonpatiënten

0-32% van de gezonde controles

- **Te weinig speeksel?**

7 artikelen laten zien: minder speeksel ↓ aanmaak bij Parkinson

1 artikel laat zien: geen verschil (=) bij Parkinson en controle

→ Mogelijke oorzaak: verschillende soorten medicatie

Parkinson en speeksel

- **Kwijlen?**

Onderzoek naar kwijlen (48 artikelen):

- 5% tot 80% geeft aan last te hebben van kwijlen
- Mensen met Parkinson geven aan vaker last te hebben van kwijlen dan controles

- **Kwijlen door te veel speeksel?**

Parkinson en speeksel

- **Kwijlen door te veel speeksel?**

Nee.....

Parkinson en speeksel

- Voorovergebogen houding
- Open mond
- Slikproblemen

Parkinson en speeksel

- Niet alleen veranderingen **hoeveelheid** speeksel
- Maar óók veranderingen samenstelling van het speeksel
- Bescherm laagje speeksel
- Invloed op mondgezondheid?

Parkinson en speeksel: mogelijke gevolgen

Gevolgen voor mondgezondheid

- Gaatjes
- Tandvleesproblemen
- Moeilijkheden met dragen kunstgebit (zuignapeffect)

Gevolgen voor eten en drinken

- Veranderde smaak
- Moeilijker eten, kauwen, slikken
- Moeilijker praten

Parkinson en speeksel: mogelijke gevolgen

Mondpijn en ongemak

- Meer risico ontstekingen in de mond
- Irritatie (mond)slijmvlies, branderig gevoel in de mond

Algemeen effect op kwaliteit van leven ↓

Parkinson en speeksel: tips

- Genoeg hydratatie
- Vermijd dingen die de mond droog maken
- Speekselstimulatie
- Regelmatige controle tandarts

Parkinson en speeksel: conclusie

- Bij Parkinson vaker last van het gevoel van een droge mond
- Vaker minder speeksel
- Vaker last van kwijlen (maar niet méér speeksel)
- Kan leiden tot een slechtere mondgezondheid

Parkinson, kauwen en slikken

- Kauw- en slikproblemen komen vaak voor bij ziekte van Parkinson
- Schamen om in openbaar te eten
 - Hoesten
 - Eten uit de mond lopen
 - Sociale isolatie
- Beperkt dieet (vitamine/eiwit tekorten)
- Slikstoornissen: gevaarlijk, risico op verslikken → longontsteking

Parkinson, kauwen en slikken

- Kwijlen → teken van moeite met slikken?
- Natte mondhoeken
- 's Ochtends nat kussen
- Logopedie

Parkinson en spreken

- Zachter praten, hees praten, mompelend
- Versnelling tussen de woorden
- Lastiger om verstaanbaar te maken
- Minder beweging in het gebied dat helpt bij stemgeluid
- Logopedie

Naar de tandarts?

Onderzoek (interviews met patiënten)

- Drempel om naar de tandarts te gaan (belasting, spanning, nakomen afspraak)

Reguliere controles:

- Om problemen op tijd te ontdekken
- Om problemen te voorkomen

Naar de tandarts

- Waar loopt de patiënt tegen aan? → **maak het bespreekbaar!**
- Hoe kan iemand geholpen worden?
 - Tijdstip/duur behandeling
 - Slikken/water in de mond
 - Schoonmaken tanden/kiezen
 - Fluoride

Naar de tandarts

***“Ik had een goede mondgezondheid, en opeens had ik 4 gaatjes.
Niemand die het begreep.”***

- Belang van onderwijs aan (toekomstige) tandartsen

Geen patiënt is hetzelfde...

Tips: wat kan wél

- Elektrische tandenborstel
- Zittend poetsen
- Welk tijdstip op de dag poetsen?

1 x per dag goed is beter dan 2 x per dag half

Tandenknarsen en kaakgewrichtsklachten bij patiënten met de ziekte van Parkinson

21 januari 2025

Karina Pigeaud

Inhoud

- Onderzoeksteam studie
- Tandknarsen en Parkinson
- Kaakgewrichtsklachten en Parkinson
- Wat weten we nog niet? (Doel onderzoek)
- Belang van het onderzoek
- Onderzoeksdeelnemers
- Onderzoeksonderdelen
- Ook meedoen?
- Vragen?

Onderzoeksteam studie

- Afdeling neurologie Amsterdam UMC
 - Prof. dr. Henk Berendse (neuroloog)
- Afdeling orofaciale pijn en disfunctie ACTA
 - Prof. dr. Frank Lobbezoo (tandarts-gnatholoog)
 - Dr. Merel Verhoeff (tandarts-gnatholoog)
 - Karina Pigeaud (tandarts)

Wat is tandenknarsen?

- Wat is tandenknarsen?
- Bruxisme
- *Repetitieve kauwspieractiviteit die wordt gekarakteriseerd door klemmen of knarsen met de tanden/kiezen, en/of fixeren van, of duwen met de onderkaak*
- 's nachts of overdag
- 8 procent van de bevolking knarst
 - Tieners (vooral meisjes) knarsen meer
 - Ouderen (>65 jaar) knarsen minder
 - ? procent van de Parkinson patiënten knarst

Oorzaak tandenknarsen?

- Oorzaak: onbekend (invloed verschillende factoren)
 - Psychosociaal: stress, angst
 - Biologische factoren: verstoorde ademhaling tijdens slaap
 - Andere factoren: **medicatie**, alcohol, roken

Gevolgen van tandenknarsen

- Mogelijke negatieve gevolgen:
 - Kapot gaan of slijten van tanden en kiezen
 - Pijn tanden/kiezen/kaken
 - Problemen met kauwen of eten

Tandenknarsen alleen maar slecht?

Gevolgen van tandenknarsen

- Maar óók mogelijke **positieve** gevolgen:
 - Meer speekselproductie (voorkomen droge mond)
 - Sterker maken van de luchtwegen (voorkomen slaapapneu)
 - Sterker maken bot (voorkomen botontkalking)
 - Extra kauwspieractiviteit (voorkomen cognitieve achteruitgang)

Gevolgen van tandenknarsen

- Extra kauwspieractiviteit
- Doorbloeding hersenen omhoog
- Stimuleert het denken

Maar let op: overbelasting

Tandenknarsen en parkinson

- Vragenlijststudies
- Tandenknarsen 's nachts ↑ dan bij controles (24%)
- Tandenknarsen overdag ↑ dan bij controles (46%)
- Tandenknarsen? Kaakklapperen? Dyskinesiën?

Wat zijn kaakgewrichtsklachten?

- Wat zijn kaakgewrichtsklachten?
 - Pijn of vermoeidheid van de kauwspieren
 - Lastig openen van de mond
 - Pijn aan het kaakgewricht
 - Knappende of krakende geluiden
 - Pijn bij het oor/nekpijn/hoofdpijn

Kaakgewrichtsklachten en Parkinson

- Kaakgewrichtsklachten ↑ dan bij controles
- Hogere pijnintensiteit ↑ dan bij controles

Wat weten we nog niet?

- Hoofddoel onderzoek:

Hoeveel % van de parkinsonpatiënten knarst?

Hoeveel % van de parkinsonpatiënten heeft last van kaakgewrichtsklachten?

- Overige doelen onderzoek:

Welke factoren hebben te maken met tandenknarsen en/of kaakgewrichtsklachten bij parkinsonpatiënten?

Belang van dit onderzoek

- Kwaliteit van leven
- Meerdere zorgverleners samen: neuroloog en tandarts (gnatholoog)
- Bijdrage behandeling elke patient
 - Klachten op tijd herkennen, voorkomen en/of verminderen
 - Op tijd verwijzen naar tandarts (gnatholoog), kaakfysio etc.

Onderzoeksdeelnemers

- 200 parkinsonpatiënten
- 200 controlepersonen (partner, vriend/vriendin, buurman, mantelzorger)

Onderzoeksonderdelen

- Vier onderdelen

Onderzoek tandenknarsen en kaakgewrichtsklachten bij patiënten met de ziekte van Parkinson

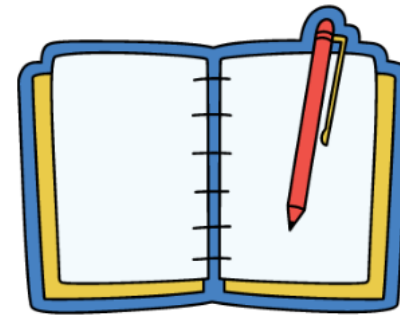
1. Vragenlijst invullen (30 minuten)

2. Mondonderzoek (20 minuten)

3. Vijf nachten slapen met plakker op het hoofd

4. Eén week dagboek bijhouden over uw mondgewoonten

Onderzoek tandenknarsen en kaakgewrichtsklachten bij patiënten met de ziekte van Parkinson

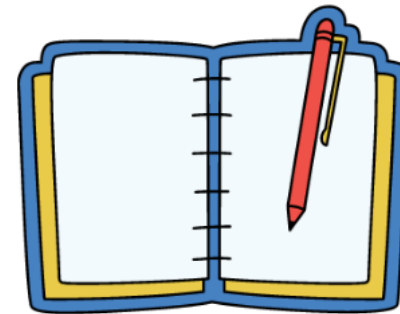
1. Vragenlijst invullen (30 minuten)

2. Mondonderzoek (20 minuten)

3. Vijf nachten slapen met plakker op het hoofd

4. Eén week dagboek bijhouden over uw mondgewoonten

Voorbeelden

Onderzoek tandenknarsen en kaakgewrichtsklachten bij patiënten met de ziekte van Parkinson

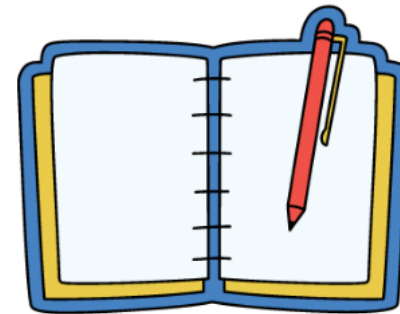
1. Vragenlijst invullen (30 minuten)

2. Mondonderzoek (20 minuten)

3. Vijf nachten slapen met plakker op het hoofd

4. Eén week dagboek bijhouden over uw mondgewoonten

3. Butler Grindcare[®]

- Meten tandenknarsen in de nacht
- Niet voor patiënten met DBS

Onderzoek tandenknarsen en kaakgewrichtsklachten bij patiënten met de ziekte van Parkinson

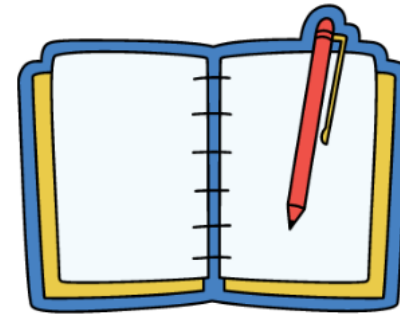
1. Vragenlijst invullen (30 minuten)

2. Mondonderzoek (20 minuten)

3. Vijf nachten slapen met plakker op het hoofd

4. Eén week dagboek bijhouden over uw mondgewoonten

4. Dagboek bijhouden

Dag 1				
Datum:				
Moment 1: “Wat is op dit moment de houding van uw kaak en kauwspieren?”	ontspannen	Klemmen zonder tand- of kiescontact	Klemmen met tand- of kiescontact	tandenknarsen
Moment 2: “Wat is op dit moment de houding van uw kaak en kauwspieren?”	ontspannen	Klemmen zonder tand- of kiescontact	Klemmen met tand- of kiescontact	tandenknarsen

Belangrijk om te weten

- Vragenlijst invullen → thuis
- Mondonderzoek → thuis of op ACTA (naast de VU)
- Slapen met apparaat thuis → thuis
- Invullen dagboek → thuis

Evt reiskosten/parkeervergoeding

Ook meedoen?

- U kunt mee doen als:
 - U de ziekte van Parkinson hebt
 - Boven de 18 jaar bent

OF

- Als u geen ziekte van Parkinson hebt
 - Boven de 50 jaar bent
 - Als u geen bloedverwant hebt met de ziekte van Parkinson
- Voor u en evt partner/vriend/buurman etc.
- Flyer/gegevens bij ons achterlaten

DEELNEMERS GEZOCHT

voor onderzoek tandenknarsen en kaakgewrichtsklachten
bij patiënten met de ziekte van Parkinson

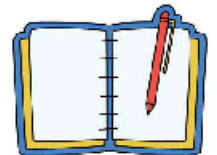
1. Mondonderzoek (20
minuten)

2. Vragenlijst invullen (30
minuten)

3. Vijf nachten slapen met plakker
op het hoofd

4. Eén week dagboek bijhouden
over uw mondgewoonten

U kunt meedoen aan dit onderzoek:

- als u de ziekte van Parkinson hebt
- boven de 18 jaar bent

of

- als u geen ziekte van Parkinson hebt
- boven de 50 jaar bent
- als u geen bloedverwant hebt met de ziekte van Parkinson

Interesse of wilt u meer weten?

- scan de QRcode:

- of bel/whatsapp naar:
06-49865805

- of mail naar:
tandenknarsen.parkinson@acta.nl

Veelgestelde vragen

Kan ik meedoen als ik niet knars of geen kaakgewrichtsklachten heb?

JAZEKER

Kan ik meedoen als ik een kunstgebit of prothese heb?

JAZEKER

Kan ik meedoen als ik een Deep Brain Stimulator (DBS) heb?

JAZEKER (alleen het slapen met het apparaat slaat u over)

Ervaringen van deelnemers tot nu toe

"

"Ik hoop dat jullie geholpen zijn met mijn bijdrage, ik heb in ieder geval weer wat meer inzicht gekregen en ben gemotiveerd om mijn beetje 's nachts te dragen."

"Dank je wel voor vanmiddag, want het was een prettige ervaring. Mijn kaakspieren voelde ik wel, maar alles voor de wetenschap".